

Lakmete på Vättern.

Ett kåseri av "Nian", Nils (Nisse) Andersson i Östgötabygdens tidning den 2 mars 1942.

Det har inte hänt i mannaminne att Vättern legat isbelagd tre år å rad, vilket nu är fallet. Visserligen får traktens skridskoåkande ungdom ej glädja sig åt någon finare is; snön ligger nämligen halvmetertjock över hela Hästholmenviken, men desto flitigare används den av de s.k. lakemetarna.

Även i år ha hästholmsborna släpat ut sina metbusor på isen, käckarna ha plockats fram, och i de kyliga vinterkvällarna ha fiskarna gått ut på isen för att pröva lyckan. Ännu har det dock inte blivit riktig fart på metningen, ännu nappar det dåligt och lakarna äro mycket sällsynta i de små fiskarkojorna. Men ännu ligger väl sjön isbelagd någon månad så turen kan komma. De osande fotogenlamporna ha i år fått ersättas med kaminer, en del av enklaste slag; en ordinär plåtburk med urtagning för draglucka och skorstensrör. För belysningen svarar nutidens karbidlampor.

Det är ganska bistert i februarikvällen då jag gör sällskap med ett par fiskare ut på isen. Termometern visar på 18 grader under noll, och kylan biter i öronsnibbar och nästipp. Efter 10 min. väg skymtar vi i mörkret den första metbusan vars ägare är K. E. Johansson och Gottberg. Jag stannar för att prata bort en stund, och vad är då naturligare än att konversationen stannar vid lakfisket. Inredningen i deras busa är riktigt hemtrevlig. I stället för plåtkamin ha pojkarne murat upp en riktig kakelugn av tegel, och en munter brasa flamar nu i dess inre. Fisk ha de emellertid ingen fått, men det fanns gott hopp om att någon lake under kvällen skulle förirra sig till deras käxe, ty ännu var några timmar till hemdags. "Det tråkiga är att vi inte kan bjuda på något kaffe i kväll" sade Johansson "men tidens knappa ranson räcker inte till och surrogatet är dålig smak på. Annars skulle det nog smaka med en tår i kväll." Han hankar upp reven med käxen och på min fråga om han fått napp svarar han nekande. Det visar sig vara fiskarna som trasslat upp sig i reven. Då felet är rättat sänker han ånyo ner käxen till botten.

Jag gick till nästa busa, men där var metaren redo för uppbrott. På min fråga varför han så hastigt skulle bege sig hem svarade han litet snävt: "Det ska f-n sitta här och rycka till ingen nytta. Jag hade napp för en stund sen, en bjässe på två kilo, men när jag hankat den ända upp till ytan så slet han. Ä' de' inte så man kan bli blågrön i syna'. Och nu som laken kostar tre kronor kilot. Så nu får det va' bra för mej i kväll" sade metaren och axlade vedsäck, yxa och käxe och begav sig iväg mot land.

Metningen har även sina roliga poänger. Häromdagen gick en äldre man och pratade vitt och brett om att han föregående kväll fått en fin lake på hela två kilo. Senare kom det emellertid fram att han av en yngre kollega köpt den för sex kronor. Väl mött. Nästa kväll kanske det blir hans tur att sälja en liknande till en annan fiskälskande själ.

Litet längre bort ligger flera stugor i en klunga. Det är unga och gamla, arbetare, chefer och lantbrukare som sitta här ute och rycka efter den åtråvärda laken. En del sitta till midnatt, men flera stanna i busorna till fram på småtimmarna.

Jag vänder mina steg mot land igen. En kylig dimma sveper fram över isen och jag ökar stegen för att så fort som möjligt få komma in i den sköna värmen.

Nian.